

KAKO BISTE U SVOJEM RADU IZBJEGLI PLAGIRANJE, PROVJERITE

(1) Jeste li se ekonomično služili navodima?

Pažljivo odabrani navodi pridonose uvjerenosti onoga što tvrdite, no oni sami po sebi ne pridonose kvaliteti vašega rada. Drugim riječima, ako biste predali seminarski rad koji se u cijelosti sastoji samo od navoda drugih izvora, vjerojatno biste dobili negativnu ili najnižu ocjenu. U redu je povremeno citirati druge autore, to se od vas i očekuje, ali morate iznijeti i nešto svoje. Vaše vlastite ideje, stajališta i formulacije ono su što se ocjenjuje. Navodi se obilježavaju navodnicima („ ”). Dulji citati mogu se grafički izdvojiti tako da ih se uvuče s lijeve i desne strane, i u tom slučaju navodnici se izostavljaju. Svaki navod mora biti popraćen referencijom koja sadrži podatak o točnom mjestu u izvorniku na kojemu se nalazi citirani tekst.

(2) Jeste li pri pisanju vlastitoga rada koristili opciju „kopiraj i zalijepi” (copy/paste)?

Ovo je iznimno VAŽNO: ako ste koristili opciju „kopiraj i zalijepi”, a niste stavili kopirani sadržaj u navodnike i naveli referenciju s podatkom o izvoru, počinili ste plagijat (ako ste kopirali dio tuđega rada ili mrežne stranice) ili autoplagijat (ako ste kopirali dio nekoga drugoga vlastitoga rada). Nebitno je jeste li to učinili namjerno ili ne, te vaš postupak može biti sankcioniran.

(3) Jeste li točno parafrazirali i referencijom jasno označili dijelove vlastitoga rada koji se temelje na radovima drugih ljudi?

Parafraziranje je iznošenje vlastitim riječima onoga što je netko drugi rekao ili napisao. Parafraze se ne stavljaju u navodnike, ali svaka mora biti popraćena referencijom s podatkom o mjestu u izvorniku na kojemu čitatelj može pronaći sadržaj kojim ste se poslužili i provjeriti jeste li ga točno prepričali.

(4) Jeste li naveli referenciju za svaku sliku, dijagram ili prikaz – osim ako ga niste sami napravili?

Čak i ako nečiju sliku, dijagram ili prikaz mijenjate, morate navesti referenciju s podacima o izvoru.

(5) Jeste li sastavili popis svih korištenih izvora na kraju rada?

Na kraju rada morate navesti točne i potpune bibliografske podatke svih izvora kojima ste se koristili.

Postoji nekoliko različitih stilova navođenja bibliografskih podataka (vidi D. Oraić Tolić, *Akademsko pismo*, Naklada Ljevak, Zagreb, 2011, str. 513-629), pa proučite stil koji prevladava u vašem znanstvenom polju. Koji god stil odaberete, budite dosljedni u njegovoj primjeni.

(6) Jeste li sačuvali primjerke svih korištenih izvora?

Uvijek čuvajte svoj rad i korištene izvore na jednom mjestu, tiskane u tiskanoj arhivi a elektroničke u elektroničkoj. Gubitak korištenih izvora predstavlja lošu akademsku praksu i može rezultirati predavanjem radova bez referencija, s nepotpunim ili pogrešnim referencijama. Od vas se u svakom trenutku može zahtijevati da priložite izvore kojima ste se služili kako bi ih se moglo usporediti s vašim radom.

(7) Jeste li se pri pisanju vlastitoga rada služili radovima drugih studenata ili predali tuđi rad kao svoj?

Studente se potiče da rade zajedno, da razmjenjuju svoje ideje i gledišta. No, individualni seminarski radovi (gdje pod „autor” ili „student” na naslovnoj stranici stoji jedino vaše ime) moraju biti vaše djelo.

Djelomično ili cjelovito kopiranje tuđih seminarskih radova smatra se plagiranjem i podložno je sankcijama.

Pobrinite se da nitko drugi ne preda vaš rad kao svoj vlastiti. Dopuštenje drugome da se nepropisno služi vašim radom također je akademski nečestit postupak podložan sankcijama.

Ako se nađete u situaciji u kojoj razmatrate mogućnost kopiranja tuđih radova, razlog je najvjerojatnije što nemate dovoljno vremena ili što vam je materijal koji trebate obraditi pretežak. U ovakvim situacijama bolje je tražiti savjet nastavnika i zamoliti odgodu roka za predaju rada. To je bolje od optužbe za plagiranje.

Sastavljeno na temelju *Checklist to prevent plagiarism* Sveučilišta Curtin, prihvaćeno na sjednici Znanstveno-nastavnoga vijeća Hrvatskih studija 4. prosinca 2012.
<https://www.hrstud.unizg.hr/images/50014335/Izbjegavanje%20plagiranja.pdf>